

ZIEMIA RZESZOWSKA i JAROSŁAWSKA

czasopismo narodowe.

PRENUMERATA : przesyłką
poczt.
 W Polsce miesięcznie: 80 gr.
 W Ameryce rocznie: 2 dolary.

Cena
numeru **10 groszy**

Wychodzi każdego piątku.

Rękopisów nie zwraca się, listów bezimiennych nie przyjmuje.

OGŁOSZENIA :

Za miejsce wiersza milimetrowego
 Na pierwszej stronie . . . 60 gr.
 W tekście 40 "
 Nadesłane 20 "
 Ogłoszenia 10 "
 Kolumna 3-linowa.

OGŁOSZENIA przyjmuje i dział inzeratowy prowadzi biuro w DRUKARNI UDZIAŁOWEJ ul. 3 Maja 9.

Adres Redakcji ul. 3-go Maja 9. — Konto czekowe w P. K. O. Nr. 142.472

Przedruk dozwolony tylko z powołaniem się na „Ziemię Rzeszowską“

TREŚĆ: Od dyktatury do kompromisu... — Kronika. — Ogłoszenia.

Eugenjusz Stefanko.

OD DYKTATURY DO KOMPROMISU...

Nowa powojenna Europa od lat kilku weszła w fazę modnych dyktatur, które miały uzdrowić schorzały parlamentaryzm, naprawić stosunki, jednym słowem miały stanowić lekarstwo na powojenne zło.

Nasuwa się mimowoli pytanie, — dlaczego tylko niektóre państwa, boć przecież kryzys gospodarczy trapi wszystkich, szukały lekarstwa wedle recepty Mussoliniego, który zresztą ostrzegał, że faszyzm nie jest produktem na eksport. Jeśli się przejdzie mapę Europy i policzy dyktatury to nasuwa się wniosek: Kraje o wysokiej kulturze politycznej, którym hasła rewolucyjne dobrze są znane, które z własnego doświadczenia politycznego wyniosły wstręt do »cudownych i genialnych uzdrowicieli« te na luksus dyktatury się nie zdobyły, — te zaś, które tego doświadczenia politycznego własnego nie miały, u których poziom życia politycznego był niski, te poszły na drogę ryzykownego eksperymentu.

Nie będziemy w tej chwili zastanawiać się nad tem czy w Polsce panuje dyktatura czy też kryptodyktatura. Terminologia jest tu rzeczą najzupełniej obojętną. Słowa czy półsłówka treści nie zmieniają.

Z ostatnich wzmianek prasowych, a także i z przemówienia p. Sławka na ostatnim zjeździe legionistów wynikałoby, że obóz pomajowy przystępuje ponownie do sprawy rewizji konstytucji. Zmagania tego obozu z rewizją konstytucji mają już za sobą swoją historję. Było już kilka projektów, które jednak powodu się nie

doczekały. Był w r. 1931 oficjalny projekt klubu B. B. Oczywiście nie projekt przetrawiony dyskusją społeczną wszystkich, którzyby w tej sprawie głos zabrać mogli, lecz wyłącznie twór »elity« rządzącej, którego zresztą mówiąc nawiasem wyparł się sam Marszałek Piłsudski, mówiąc, że to tylko projekt... B. B.

W podejmowanych od czasu do czasu zapowiedziach o idącej rewizji konstytucji uderza jedna rzecz. Albo sfery rządzące nie przykładają wielkiej wagi do reformy konstytucji, bo kwestję tę wyciągają zawsze w ogórkowym sezonie politycznym, albo stosują ją jako manewr defenzywny dla odwrócenia uwagi społeczeństwa od bolących zagadnień aktualnych, albo też zionąc bezdenną pustką ideową nie są w stanie zdobyć się na coś realnego i coby w przyszłości dla samych autorów projektu nie przedstawiało... pewnych niebezpieczeństw.

Jeśliby jednak te pogłoski miały okazać się prawdziwe, to należałoby raczej szukać innego wytłómaczenia, a mianowicie, że sanacja już dzisiaj przygotowuje sobie grunt do następnych wyborów sejmowych, za czem przemawiałaby pewna dywersja wszczęta ostatnio na terenie Chadeccji, w kierunku ewentualnego skaputowania sobie brakujących do zmiany konstytucji głosów. To jednak nie wydaje się nam jedynym rozwiązaniem kwestji, boć przecież wiemy, że o większości sejmowej nie zawsze decyduje bezapelacyjnie wola,większości wyborców.

W świetle powyższego należałoby

przyjąć, że przyczyna usiłowań zmiany konstytucji leży gdzieindziej.

Rewolucja majowa zadania swego nie spełniła. Przeszkodziły jej w tem przedewszystkiem nieumiejętność podejścia do tej sprawy, a pozatem kryzys gospodarczy, który wiele planów połamał i wydusił resztki entuzjazmu.

A że rewolucja nie może trwać wiecznie, przeto będziemy w niedługiej przyszłości świadkami usiłowań — właściwego i ostatecznego zalegalizowania zamachu majowego przez nadanie mu form trwałych, nie polegających na bezustannej sytuacji wypadowej, defenzywnej lub obronnej, bo to w końcu męczy i... wyczerpuje, lecz na ustaleniu pewnych form życia, które pozwoliłyby albo spokojnie rządzić nadal albo spokojnie... nie uciekając — odejść.

Wbrew bowiem temu co dotąd twierdzono i szerzono przez najętych w tym celu specjalnych »naukowców«, — rewolucja majowa z punktu widzenia konstytucji marcowej nie stała się dotąd prawem lecz jedynie jest faktem. Taką też została rola Józefa Piłsudskiego.

W zalegalizowaniu każdej rewolucji tkwi duża trudność przez to, że rewolucja jest rzeczą nową zaś prawo nieco starszem. Legalizm jest za bardzo konserwatywny i tradycjonalistyczny, za bardzo autorytatywny, by tak łatwo adoptował cudze, nieślubne i to niedorozwinięte dzieci.

Nie taka to łatwa zatem sprawa z zalegalizowaniem rzeczy nielegalnych.

Kino „Henryka“

wyświetla potężny dramat pt.
TRĘDOWATA.

Niedawno z ust Hitlera w Niemczech, padły słowa, że rewolucja brunatnych kosztuje już skończyła. Ten aczkolwiek rewolucji w całym tego słowa znaczeniu nie robił, — jednak czegoś od mniej praktycznych od niego kolegów dyktatorów zdążył się już nauczyć...

W tych warunkach rodzi się pytanie czy rewolucja wogóle może stać się legalną?

Jest tylko jeden wypadek, gdy sam Naród uzna rewolucję za konieczność, gdy temu co w imię tej wyższej konieczności działa odda się z bezgranicznym zaufaniem i wiarą — ten zaś co podjął się wielkiego zadania działania — choć wbrew prawu — ale w imię wyższej narodowej konieczności, — Narodu swego nie zawiedzie w oczekiwaniach i nie okaże się małym.

Tylko w tym wypadku może rewolucja stać się nietylko faktem lecz i prawem.

KRONIKA RZESZOWSKA

Dnia 5 sierpnia 1933, w Budziwoju zęgną tamtejsza ludność katolicka ustępującego na nową placówkę ks. Tomasza Żarowa, administratora tamtejszej parafii, który przez czas 12-letniego swego pobytu w tej parafii pobożnością, pracą i ofiarnością zaskarbił sobie serca swoich parafjan. Ks. Tomasz Żarów pozostawił po sobie wspomnienie dzielnego pracownika idei Chrystusowej, wobec czego wszyscy wierni z żalem zęgnali ustępującego, życząc mu powodzenia na nowej placówce w Sieniawie.

Aresztowania narodowców. W Nowym Targu na Podhalu aresztowano znanego działacza narodowego lekarza Dr. Władysława Mecha, b. Kierownika Powiatowego Obozu Wielkiej Polski, którego po 4 godzinnym przesłuchaniu następnie sędzia śledczy zwolnił. W Przemyślu aresztowano wiceprezesa Koła Stronnictwa Narodowego zasłużonego działacza narodowego Mgr. Włodzimierza Bilana, Tadeusza Bilana oraz Studenta Mieczysława Michniowskiego. Tych dwu ostatnich zwolniono, zaś Mgr. Włodzimierza Bilana odstawiono do więzienia. Donoszą także o licznych aresztowaniach młodych narodowców z Częstochowy, z których część zwolniono zaś 5 odstawiono do więzień. Mówią, że aresztowania pozostają w związku z rzekomą akcją antyżydowską.

Z Uroczystości Legionowych. W ubiegłą sobotę, rozpoczęły się uroczystości z okazji 19-letniej rocznicy wymarszu kadrówki Mszą żalobną za poległych Legionistów odprawioną przez Ks. Inf. Tokarskiego, w której wzięli udział reprezentanci Władz i liczna publiczność. Wieczorem odbył się w salach „Sokoła“ poraz pierwszy w naszym mieście Raut połączony z koncertem i Zabawa, z której dochód przeznaczono na bezrobotnych Legionistów. W niezbyt zapelnionej sali a pięknie udekorowanej scenie rozpoczęła orkiestra 17 pp. pod batutą por. Stomowicza uroczysty wieczór, poczem Dr. Węglowski przemówił na temat obchodzonej rocznicy, kończąc okrzykiem na cześć Marszałka Polski. Następnie kwartet smyczkowy Twa „Lutnia“ świetnie odegrał dwa utwory a prof. Żernicki Jan, utalentowany tenor, odśpiewał 3 arje operowe, wywołując burzę oklasków. Na sali zauważyliśmy reprezentantów Władz, Urzędów, Wojska i Stowarzyszeń jednak w bardzo skromnej liczbie czego dowodem że np. Magistrat był reprezentowany tylko przez p. Dyr. Pelca. Po części koncertowej rozpoczęła się Zabawa, która trwała do rana. Nie można pominąć milczeniem faktu, że równocześnie, w Domu Ludowym uważał za stosowne urządzać „D a n c i n g“ Strzelec — Staromieście jak gdyby dla konkurencji,

dając temsamem dowód „łączości ideowej“ z rocznicą legionową. Podnieść należy, że urzędzeniem omawianych uroczystości zajął się tużejszy Związek Legionistów, który po usanowaniu wewnętrznych stosunków okazuje obecnie dużą zrównoważoną żywotność.

Dodatkowe wpisy do Żeńskiej Szkoły Zawodowej TSL. w Rzeszowie odbędą się w dniach od 16 do 21 sierpnia włącznie od godziny 9 do 1 w południe, w kancelarii Dyrekcji, przy ulicy Klem Hofmanowej.

Tylko swoje!!! Pan Jan kupuje tylko w polskich sklepach. Dawnymi czasy, kiedy jeździł zagranicę, nigdy niczego nie nabywał na obczyźnie, za wyjątkiem chyba przedmiotów, związanych ściśle z danym krajem, z miejscowym folklorem etc. Nieraz trochę nawet zdręcza ludzi moralami o popieraniu własnego przemysłu i ten i ów, przyznając mu rację, wymyka się do drugiego pokoju, aby przerwać potok patriotycznej wymowy p. Jana. Toteż niebawem choć złośliwą radość sprawiło raz zebranemu towarzystwu, gdy palącemu papierosa p. Janowi, ktoś w powietrzu chwycił rękę: Jakże ty palisz papierosy, panie Janie?! Takie jak widzisz, powiada p. Jan. Całe towarzystwo wybuchnęło śmiechem. I ty masz uczysz patriotyzmu?! popierania krajowego przemysłu?! popierania Skarbu Państwa?! przecież ten papieros godzi w to wszystko, co głosisz jako „święte“ i „niezlomne“... Zażenowany p. Jan obejrzał dokładnie papierosa i nie wiedział o co chodzi. Kupował go w biurze od jegomości, które mu je zachwiał, jako specjalnie mocne, że specjalnie „zdrowotną“ gilzą, przytem bardzo estetycznie wyglądające. Przecież to nielegalny papieros! mój Janie kochany. Szwarują przemysłowcy tytoń z Niemiec, okradając tem samym Skarb Państwa, a po norach, suterrenach i strychach robią papierosy ręce niepowołane, brudne i chore nieraz. I ty to popierasz?! Koniec świata. Zglupiał p. Jan, zgasił papierosa, a że de facto wierzył w to co głosił, więc uroczysto obiecał nigdy nie dotknąć żadnego papierosa, na którym nie figurowałby znak gwarancyjny Monopoli Państwowego. Gryzł się jednak niemało, że tyle już wypalił tych wyrobów, sprzeciwiających się jego pojęciom obywatela i pojęciom higieny wogóle...

Skandal sanacyjny w Przemyślu. W komitecie pomocy bezrobotnym w Przemyślu wykryto wielkie nadużycia, których mieli się dopuścić sami zaufani ludzie tj. członkowie B. B. i B. B. S. Prokurator prowadzi dochodzenia. W mieście ogólne oburzenie.

Ruchy strajkowe w Polsce. W Warszawie wybuchł przed kilku dniami strejk robotników budowlanych. Jest pogłoska, że od poniedziałku mają przystąpić do strejku brukarze i murarze. W każdym razie strejk się ostatnio zaostriżył. Z Katowic donoszą: w dniu 5 bm. odbyło się w Katowicach posiedzenie zarządów głównych Centralnych związków zawodowych Górników na którym zapadły uchwały wzywające ogół górników do urzędzenia w najbliższych dniach demonstracyjnego strejku we wszystkich 3 zagłębiach węglowych pod hasłem cofnięcia obniżki płac oraz protestu przeciwko zamykaniu kopalń i hut.

Skarga kasacyjna więźniów brzeskich jest już gotową i będzie wzniesioną przez obrońców około 9 bm.

Wcielenie do szeregów poborowych i ochotników z cenzusem. W bież. roku poborowi i ochotnicy z cenzusem zostaną powołani do szkół podchorążych rezerwy wszystkich rodzajów broni i służb, w dniach 18 i 19 września br. Czas trwania służby czynnej 12 miesięcy.

Głodówka więźniów politycznych. Około 50 więźniów — przebywających w więzieniu Sądu Okręgowego w Rzeszowie pod zarzutem udziału w ostatnich zajściach rozpoczęło onegdaj głodówkę na znak protestu przeciwko przedłużającemu się aresztowi śledczemu.

Echa zajść w powiecie rzeszowskim i okolicy. Przed kilku dniami wypuszczono z więzień Sądu Okręgowego w Rzeszowie dalszych 11 aresztowanych pod zarzutem udziału w ostatnich zajściach. Wybuszczeni przebywali w więzieniu od 4 — 6 tygodni.

Jakie podatki płatne są w sierpniu? Do dnia 15 sierpnia zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1933.

Ś. p.

gen. WŁODZIMIERZ OSTOJA ZAGÓRSKI

W dniu 7 sierpnia 1933 przypada siódma rocznica śmierci, względnie tragicznego „zaginięcia“ gen. Włodzimierza Ostoi Zagórskiego, twórcy polskiego lotnictwa, którego był szefem aż do tragicznej pamięci wypadków majowych.

Tajemnica śmierci zasłużonego dla Polski generała dotąd spowita jest mgłą tajemnicy dając pole do najrozmaitszych przypuszczeń i plotek. Na marginesie tego bolesnego i żalobnego wspomnienia mimowoli nasuwa się cytata z książki dzisiejszego poety B. B. Pochmarskiego p. t. Szlakiem bojowym legionów polskich. W książce tej omawiając działalność gen. Zagórskiego wyraża się w ten sposób p. Pochmarski: „Jeśli gorącym sercem legionów był Józef Piłsudski to ich zimnym mózgiem, który ratował legiony od wielu kłopotów i konfliktów z zaborcami był gen. Zagórski...“
A więc hołd !

Fortuna variabilis — Deus mirabilis....

† **JÓZEF CEBULA**, emer. kierownik szkoły, dyrektor Kasy Stefczyka w Zaczerniu, zmarł w piątek, dnia 4 sierpnia br., w 76 roku życia. Pogrzeb odbył się, w poniedziałek, dnia 7 sierpnia br. w Zaczerniu, o godz. 9 rano.

Ze sportu.

Pogoń I — Resovia I 1 : 0

Rozegrane w ubiegłą niedzielę pierwsze zawody o wejście do ligi okręgowej Resovia I z Pogonią II we Lwowie, przyniosły pierwszą porażkę zupełnie niezasłużoną. Mecz wygrał sędzia p. Przybylski, którego Kolegium sędziowskie powinno pouczyć — jak należy prowadzić zawody — a nie bezmyślnie krzywdzić niesympatyczną dla siebie samego lub przeciwników drużynę. Wyjazd drużyny tenisowej do Samsonu tarnowskiego przyniósł druzgocącą klęskę 11 : 0.

W niedzielę dnia 13 bm. rozegra Resovia I mecz o wejście do ligi okr. z Ukrainą a druga drużyna Resovii — przedmecz z drużyną Ogniska. Początek o godzinie 3-ciej.

NAWOZY SZTUCZNE

pod zasiewy jesienne, i na łąki oraz specjalny nawóz pod kwiaty

„VEGETAMON“

WĘGIEL górnośląski i krajowy
ceny niższe

Słoje hermetyczne do konfitur i naczyń

W Składnicy Kótek Rolniczych w Rzeszowie